

Załącznik do uchwały nr XXIII/...../2025
Rady Gminy Rudniki
z dnia 18 grudnia 2025 r.

GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W GMINIE RUDNIKI
NA LATA 2026-2027

Rozdział I

Diagnoza stanu problemów alkoholowych, narkotykowych oraz uzależnień behawioralnych

Diagnozę sporządzono na podstawie danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudnikach, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie, Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Oleśnie, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Oleśnie, Placówek Oświatowych z Gminy Rudniki, raporty badań. Zawarte poniżej informacje pozwolą zobrazować sytuację społeczną w gminie.

Alkohol jest jedną z najpopularniejszych substancji psychoaktywnych, a jego nadużywanie może prowadzić do wystąpienia wielu skutków zdrowotnych. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) alkohol jest jednym z największych czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Podstawową metodą leczenia zaburzeń związanych z używaniem alkoholu jest psychoterapia. Leczenie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię i jest nakierowane na usuwanie powikłań spowodowanych szkodliwym używaniem alkoholu. Badania potwierdzają, że większość dorosłych osób w Polsce spożywa alkohol. Abstynencję przez co najmniej rok zachowuje co czwarta kobieta i tylko co ósmy mężczyzna (dane PARPA z 2020 r.). Mężczyźni przyznają się do spożywania napojów alkoholowych przez 106 dni w roku. Kobiety piją trzy razy rzadziej i wypijają w tym czasie cztery razy mniej etanolu. Pozornie wydaje się, że skoro kobiety piją rzadziej i mniej niż mężczyźni, to doświadczają z tego powodu mniej problemów zdrowotnych. Nie jest to prawdą. Organizm kobiety wykazuje słabszą zdolność obrony przez negatywnymi skutkami spożywania alkoholu.

Z nadużywaniem alkoholu powiązane są m.in. problemy przemocy domowej, ubóstwo, wykluczenie społeczne, problemy zdrowotne. Zjawisko to zatacza obecnie coraz szersze kręgi i obejmuje coraz młodsze osoby. Zaczyna być poważnym problemem społecznym w różnych środowiskach. Ponieważ problem staje się poważny i szybko przybiera na sile należy promować prawidłowe wzorce i postawy, czyli profilaktykę szkód związanych z piciem alkoholu i używaniem substancji psychoaktywnych, którą powinni być objęci dorośli, młodzież i dzieci.

Sięganie po alkohol, środki psychoaktywne ma również wpływ na porządek publiczny. Natomiast w ostatnich latach coraz powszechniejszym problemem dotykającym społeczeństwo stają się uzależnienia od czynności, a ich specyfikacją m.in. jest utrata kontroli nad tymi zachowaniami czy czynnościami, określone terminem uzależnienia behawioralne.

Kierując się wytycznymi Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w programie ujmuje się w szczególności uzależnienia behawioralne jak:

- 1) hazard,
- 2) komputer,
- 3) internet (media społecznościowe, czas spędzony w internecie, gry cyfrowe)
- 4) zakupy.

W Polsce problemem zaczęto interesować się niedawno. Podejmowane działania uzależnień mają mieć charakter szeroko pojętej edukacji społeczeństwa.

Dane dotyczące zjawiska problemów uzależnień w Gminie Rudniki
w 2024 roku i w 2025 roku (rok 2025 z danymi do końca października)

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rudnikach

Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rudnikach	Liczba osób 2024 r.	Liczba osób 2025 r.
Złożone wnioski o leczenie odwykowe	12	10
Zlecenie przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	9	7
Podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania leczeniu odwykowemu w wobec osób uzależnionych od alkoholu – wnioski do Sądu	6	10
Działanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Rudniki	Liczba punktów 2024 r.	Liczba punktów 2025 r.
Informacja o liczbie punktów sprzedaży napojów alkoholowych	23 w tym 3 punkty gastronomia	20 w tym 2 punkty gastronomia

Źródło: Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

2. Komisariat Policji w Praszcze

Liczba	2024 r.	2025 r.
interwencji spowodowanych w miejscu publicznym używaniem alkoholu	52	37
wypadków drogowych związanych z używaniem alkoholu	4	2
kolizji drogowych z używaniem alkoholu	1	1
kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu	30	17
Wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	7	6
Interwencji domowych związanych z używaniem alkoholu	46	57
ujawnionych nieletnich pod wpływem alkoholu	2	0

postępowań wobec osób rozpowszechniających środki psychoaktywne	0	0
---	---	---

Źródło: Dane Komisariatu Policji w Praszce

3. Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Oleśnie

Liczba	2024 r.	2025 r.
osób z problemem uzależnienia od alkoholu	25	21
osób z problemem uzależnienia od narkotyków	0	2
osób współuzależnionych od alkoholu	28	25
osób współuzależnionych od narkotyków	0	0
osób stosujących przemoc	11	9
osób doświadczających przemocy	8	11
osób uczestniczących w terapii Dzieci Dorosłych Alkoholików (DDA)	17	10
dzieci do 18 - tego roku życia wśród osób współuzależnionych	2	2
osób z uzależnieniem behawioralnym	0	0

Źródło: Dane Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Oleśnie

4. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Oleśnie

	2024 r.	2025 r.
Ile zostało zleconych kuratorom sądowym przeprowadzenie wywiadów środowiskowych zarówno przed wydaniem postanowienia w zakresie zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu, jak też przed wydaniem orzeczenia o ustanowieniu obowiązku poddania się leczeniu bądź zmianie rodzaju zakładu leczenia odwykowego	6	5
Ile osób z orzeczeniem o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, prowadzony nadzór kuratora sądowego	2	2

Źródło: Dane Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Oleśnie

5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie

	2024 r.	2025 r.
Ile osób skorzystało z pomocy specjalistów (prawnika, psychologa, pracownika socjalnego) w ramach działalności Punktu Interwencji Kryzysowej dotkniętych przemocą domową	0	0
Ile dzieci zostało objętych wsparciem poprzez pieczę zastępczą z uwzględnieniem powodu zaopiekowania zastępczego	1 dziecko z powodu alkoholizmu rodzica samotnie wychowującego dziecko	1
Ilość osób poinformowanych o możliwości przystąpienia do programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową	0 z uwagi na brak zgody tych osób	0 z uwagi na brak zgody tych osób
Ilość osób, które zgłosiły do programu korekcyjno-edukacyjnego	0	0

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie

6. Szkoły Podstawowe z terenu Gminy Rudniki:

- 1) Szkoła Podstawowa w Rudnikach
- 2) Szkoła Podstawowa w Dalachowie
- 3) Szkoła Podstawowa w Żytniowie
- 4) Szkoła Podstawowa w Jaworznie
- 5) Szkoła Podstawowa w Ciecuiowie

	2024 r. i 2025 Szkoła w Rudnikach	2024 r. i 2025 Szkoła w Dalachowie	2024 r. i 2025 Szkoła w Żytniowie	2024 r. i 2025 Szkoła w Jaworznie	2024 r. i 2025 Szkoła w Ciecuiowie
Dzieci zdiagnozowane w środowisku szkolnym jako dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, przemocy domowej	3 dzieci Były podejmowane działania w zakresie profilaktyki uzależnień poprzez rozmowy z	1 dziecko zdiagnozowane z rodziny z problemem alkoholowym. Dziecko objęte na terenie szkoły pomocą psychologiczną	1 dziecko zdiagnozowane z rodziny z problemem alkoholowym. Dziecko objęte na terenie szkoły pomocą psychologiczną	3 dzieci zdiagnozowanych są podejmowane działania w zakresie diagnozy i profilaktyki,	0 Szkoła nie miała zdiagnozowanych dzieci z problemem alkoholowym /natomiast są podejmowane działania

	psychologiem i pedagogiem szkolnym.	-pedagogiczną.	-pedagogiczną.	dzieci objęte pomocą w szkole psychologa i pedagoga	w zakresie diagnozy i profilaktyki oraz zajęcia warsztatowe.
Potrzeby w obszarze profilaktyki uzależnień	-programy profilaktyczne	- programy profilaktyczne	- programy profilaktyczne	- programy profilaktyczne	- programy profilaktyczne

Źródło: Dane Szkół Podstawowych z terenu Gminy Rudniki

7. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rudnikach

	2024 r.	2025 r.
Ilość odbytych posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	6	6
Ilość Niebieskich Kart	9	10
Liczba wniosków do Sądu Rodzinnego w Oleśnie o wgląd w sytuację dziecka	1	2

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego

8. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudnikach

	2024 r.	2025 r.
Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS (ogółem)	88	89
Liczba rodzin z problemem alkoholowym, którym GOPS udzielił pomocy	8	10
Liczba rodzin z problemem przemocy domowej	1	0
Liczba rodzin z problemem narkomanii	2	1
Liczba osób z symptomami uzależnień behawioralnych	w kwestionariuszu wywiadu środowiskowego dodana cz. G. nie odnotowano przypadku.	w kwestionariuszu wywiadu środowiskowego dodana cz. G. nie odnotowano przypadku.

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudnikach

9. Identyfikacja ryzyka i czynników chroniących od uzależnień behawioralnych

1. Hazard – w 2019 roku osoby grające w czasie ostatnich 12 miesięcy na pieniądze stanowili 37,1% populacji osób w wieku powyżej 15 roku życia. Polacy najczęściej grają w gry

Totalizatora Sportowego (27,4%). Na kolejnym miejscu są zdraпки (16,3%), a dalej loterie lub konkursy SMS-owe (6,3%) oraz automaty do gier z tzw. niskimi wygranymi (3,8%). Porównując cechy społeczno-demograficzne wnioskujemy, że częściej grają na pieniądze: mężczyźni niż kobiety, ludzie młodzi w wieku 18-34 lata, mieszkańcy miast niż mieszkańcy wsi, ludzie dobrze wykształceni niż słabo wykształceni, zarabiający lepiej niż zarabiający gorzej.

2. Internet – trzy czwarte Polaków w wieku powyżej 15 roku życia deklaruje korzystanie z internetu. Przeważająca większość korzystających z sieci (98,0%) to przeciętni użytkownicy, niemający w życiu codziennym problemów w związku z korzystaniem z Internetu. Zagrożonych uzależnieniem od Internetu jest 1,4% ogółu badanych, co stanowi 1,9% korzystających z Internetu.
3. Zakupy – poziom zagrożenia kompulsywnymi zakupami w 2019 roku wykazało 3,7% populacji Polaków w wieku powyżej 15 roku życia, co w liczbach można oszacować na ponad milion osób. Zjawisko to dotyczy w głównej mierze ludzi młodych i bardziej narażone są kobiety niż mężczyźni.
4. Praca – w 2019 roku prawie jedna dziesiąta Polaków powyżej 15 roku życia (9,1%) miała problem z uzależnieniem do pracy. Zarówno uzależnienie jak i zagrożenie uzależnieniem dotyka przede wszystkim dorosłych poniżej 35 roku życia. Zagrożeniu pracoholizmem sprzyja praca na własny rachunek, natomiast czynnikiem zagrażającym w kontekście uzależnienia od pracy jest pełnienie funkcji kierowniczych, odpowiedzialność za pracę innych osób lub kierowanie projektami.

Źródło: Oszacowanie rozpowszechnienia oraz identyfikacja czynników ryzyka i czynników chroniących od hazardu i innych uzależnień behawioralnych – edycja 2018/2019”

10. Zjawisko uzależnień behawioralnych w grupie młodzieży szkolnej

1. Granie w gry hazardowe – w gry hazardowe, czyli takie w których można wygrać lub przegrać pieniądze, chociaż raz, kiedykolwiek w życiu grało 18,2% badanych piętnasto-szesnastolatków oraz 21,4% siedemnasto-osiemnastolatków. Rozpowszechnienie grania w gry hazardowe jest większe wśród chłopców niż wśród dziewcząt.
2. Media społecznościowe – korzystanie Twittera, Fecebooka, Skype oraz gry na urządzeniach elektronicznych (komputer, smartfon, konsola, gry wideo), analiza typowego dnia nauki szkolnej, korzysta 2-3 godziny dziennie (30,1%) uczniów. W przypadku typowego weekendu dominują dwie podgrupy badanych: podgrupa korzystająca ponad 6 godzin dziennie (36,4%) oraz korzystająca ok. 2-3 godziny (24,6%). Czas spędzony w Internecie nie jest wskaźnikiem świadczącym o uzależnieniu natomiast jest sygnałem ostrzegawczym.
3. Problemowe użytkowanie Internetu – co trzeci nastolatek (33,6%) ma objawy problemowego użytkowania Internetu, a trzech na stu osiąga bardzo wysokie wskaźniki problemów (3,2%). Na rzecz możliwości dłuższego spędzania czasu w internecie co trzeci nastolatek (30,6%) byłby gotów zrezygnować z udziału w nabożeństwie, a co piąty z odrabiania lekcji i nauki (23,2%), 27% byłoby w stanie zrezygnować z oglądania telewizji, 20,6% z dodatkowych zajęć pozaszkolnych, 19,7% z wywiązywania się z obowiązków domowych, a 13,4% ze sportu i aktywności fizycznej.

Źródło: Raport z badań ESPAD (2019) dostępny pod linkiem: https://www.cinn.gov.pl/portal?id=15&res_id=1880417, Nastolatki wobec internetu, Warszawa: NASK-Institut Badawczy

Rozdział II

1. Postanowienia ogólne

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest kontynuacją ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, która zobowiązuje gminy do tworzenia planu działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych. Uchwalenie gminnego programu wynika z art. 4¹ ust. 2 (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, który stanowi – realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane

z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym w odniesieniu do działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) wskazuje na trzy ważne obszary oddziaływań profilaktycznych w ramach przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu:

- 1) uniwersalne – oddziaływania adresowane do wszystkich osób w danej grupie społecznej;
- 2) selektywne – oddziaływania adresowane do osób będących w grupie ryzyka,
- 3) wskazujące – oddziaływania adresowane do osób, które doświadczyły problemów związanych z nadużywaniem alkoholu.

Uzależnienie od narkotyków i środków psychoaktywnych to stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie. Wczesne leczenie narkomanii daje większe szanse na zatrzymanie choroby. Terapia pozwala zatrzymać postęp choroby i zdobyć umiejętności niezbędne do trzeźwego życia.

Uzależnienia behawioralne to uzależnienie od czynności, które jest traktowane jako uzależnienie od popędów, jak np. od gier hazardowych czy komputerowych, internetu, telefonu, pracy, zakupów. Specyfikacją uzależnień behawioralnych jest m.in. utrata kontroli nad tymi zachowaniami. Ich realizacja prowadzi do krótkotrwałego uczucia euforii i ulgi, po czym pojawia się jeszcze silniejsza potrzeba ich powtórzenia. Prowadzi do błędnego koła uzależnienia. Uzależnienia od telefonu, internetu najczęściej dotyczą dzieci, młodzież. Dlatego ważne jest rozwijanie umiejętności psychospołecznych dzieci i rozwijanie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów. Wymienione uzależnienia behawioralne to wytyczne Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom do realizacji programów. Zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym powinny stanowić element programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Podstawy opracowania programu:

- 1) ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- 2) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 3) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 4) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- 5) Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025,

- 6) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030,
- 7) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Rudniki na lata 2016-2026,
- 8) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024-2030,
- 9) diagnoza problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych dla Gminy Rudniki.

2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Rudniki realizuje Wójt Gminy Rudniki przy współudziale Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudnikach. Koordynatorem realizacji programu jest pełnomocnik wójta ds. rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych. Wójt sporządza raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada radzie gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Na poziomie lokalnym pomoc dla osób i rodzin dysfunkcyjnych z problemem uzależnień od substancji prowadzona jest w Punkcie Konsultacyjnym w Rudnikach, Poradni Leczenia Uzależnień w Oleśnie, Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rudnikach i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie.

W placówkach oświatowych prowadzona jest profilaktyka uniwersalna ukierunkowana na działania profilaktyczne adresowana do całych grup bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychoaktywnych. Przy prowadzeniu działań profilaktycznych szkoły współpracują z Publiczną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Oleśnie.

Policja, prokuratura, sąd realizują zadania z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień od substancji w ramach swoich kompetencji.

Instytucje kultury i organizacje pozarządowe współpracują w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych.

3. Działania zaplanowane na lata 2026-2027 rok są kontynuacją zadań zaplanowanych w ubiegłych latach. Stanowią także odzwierciedlenie sugestii i potrzeb środowisk realizujących zadania i w powyższym zakresie.

4. Program dostosowany jest do specyfiki problemów uzależnień Gminy Rudniki i uwzględnia lokalne możliwości realizacji.

CELE STRATEGICZNE

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, narkotykowych i innych uzależnień.
2. Zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.
3. Zwiększenie zasobów umożliwiających radzenie sobie z już istniejącymi problemami.

CELE OPERACYJNE

1. Ograniczanie i zmiana struktury spożywania napojów alkoholowych.
2. Ograniczenie dostępności środków psychoaktywnych.
3. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców Gminy Rudniki w sytuacjach związanych z narkotykami i innymi uzależnieniami

4. Wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.

Rozdział III

Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Celem głównym jest ograniczanie występowania skutków będących wynikiem nadużywania alkoholu oraz występowania skutków będących wynikiem nadużywania substancji psychoaktywnych przez mieszkańców Gminy Rudniki.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodzin.

Sposoby realizacji:

- 1) informowanie mieszkańców Gminy Rudniki o możliwości skorzystania z pomocy poprzez rozpropagowanie ulotek w instytucjach działających na terenie gminy oraz zamieszczenie na stronie internetowej gminy,
- 2) finansowanie funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego, w którym wszelkich informacji, wsparcia będzie udzielał psycholog (nawiązanie kontaktu, udzielanie wsparcia, motywowanie, poradnictwo). Zadaniem Punktu Konsultacyjnego w szczególności będzie:
 - motywowanie zarówno osób uzależnionych jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia,
 - udzielanie wsparcia osobom po zakończeniu leczenia odwykowego,
 - rozpoznanie zjawiska przemocy domowej i inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
- 1) współdziałanie pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudnikach w udzielaniu wszelkich informacji osobom dotkniętym uzależnieniami i przemocą, współpraca z psychologiem zatrudnionym na umowę zlecenia w ramach Punktu Konsultacyjnego,
- 2) współfinansowanie Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Oleśnie, w której prowadzone będą dodatkowe zajęcia terapeutyczne i rehabilitacyjne dla osób z terenu Gminy Rudniki,
- 3) finansowanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, wydawanych przez biegłych sądowych (psychologa i psychiatrę),
- 4) ponoszenie kosztów postępowań sądowych.

Wskaźniki:

- liczba osób zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- liczba rozpropagowanych ulotek,
- liczba osób korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjnego,
- liczba osób korzystających z zajęć terapeutycznych i rehabilitacyjnych,
- liczba osób przebadanych przez biegłych sądowych w zakresie uzależnienia od alkoholu.

Termin realizacji lata 2026-2027

Podmiot realizujący: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudnikach, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, Placówki Oświatowe, Ochrona zdrowia, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie, Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Oleśnie

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

Sposoby realizacji:

- 1) koordynowanie działań dotyczących pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym poprzez współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rudnikach, policją, sądem, kuratorami sądowymi, szkołami, służbą zdrowia, powiatowym centrum pomocy rodzinie, grupą Anonimowych Alkoholików (AA) stowarzyszeniami osobami fizycznymi, kościołami,
- 2) finansowanie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci (poprzez różnorodne zajęcia rozwojowe, możliwe jest zatrudnienie osoby prowadzącej zajęcia, a także zakup materiałów dydaktycznych),
- 3) finansowanie zajęć arteterapeutycznych opartych w szczególności o rękodzieło i techniki plastyczne oraz innych zajęć warsztatowych kształtujących zdrowe postawy.
- 4) dofinansowanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci,
- 5) dofinansowywanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi dotyczących prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych (w szczególności: pedagodzy, psycholodzy, nauczyciele),
- 6) upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy domowej i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym - edukacja publiczna prowadzona poprzez lokalne działania informacyjno-edukacyjne na temat zjawiska przemocy i uzależnień, w szczególności poprzez finansowanie zakupu ulotek, broszur, plakatów, książek, filmów i innych publikacji,
- 7) podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez finansowanie szkolenia dotyczącego przeciwdziałania przemocy domowej,
- 8) podnoszenie kwalifikacji członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz pełnomocnika poprzez udział w konferencjach, szkoleniach, warsztatach poprzez finansowanie kosztów udziału i dojazdu,
- 9) kierowanie osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych., psychologiczno-terapeutycznych i programów wspierających.

Wskaźniki:

- liczba dzieci korzystających z obozów socjoterapeutycznych,
- liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych,
- liczba osób zgłoszonych do programu korekcyjno-edukacyjnego, psychologiczno-terapeutycznego, wspierającego.

Termin realizacji lata 2026-2027

Podmiot realizujący: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudnikach, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, Placówki Oświatowe, Ochrona zdrowia, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rudnikach, Kościół.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych.

Sposoby realizacji:

- 1) finansowanie różnych form zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży (także na terenie szkół), działalności profilaktycznej, wychowawczej i edukacyjnej, w tym programów profilaktycznych, zajęć edukacyjno-rozwojowych oraz specjalistycznych form pomocy psychologicznej – działania służące poprawie klimatu szkoły poprzez: programy/szkolenia podnoszące kompetencje nauczycieli w skutecznym zarządzaniu/kierowaniu pracą uczniów na lekcjach, rozwijanie umiejętności psychospołecznych uczniów, programów zapobiegających wypaleniu zawodowemu nauczycieli, programów/szkożeń przygotowujących nauczycieli do reagowania na przejawy przemocy rówieśniczej,
- 2) dofinansowywanie różnych form artystycznych, propagujących zdrowy, trzeźwy styl życia oraz zdrowy styl życia bez używek,
- 3) dofinansowanie profilaktycznych i terapeutycznych form wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia,
- 4) finansowanie działań sportowych, rajdów, olimpiad i konkursów promujących zdrowy styl życia, łączących psychoprofilaktykę z aktywnością sportowo-turystyczno- rekreacyjną,
- 5) dofinansowywanie lokalnych kampanii edukacyjnych poprzez organizację imprez, akcji oraz działań profilaktycznych (np. Zachowaj Trzeźwy Umysł, debaty, konferencje, festyny),
- 6) finansowanie zakupów w szczególności: materiałów edukacyjnych o tematyce profilaktycznej.
- 7) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, mających na celu ograniczanie sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia,
- 8) tworzenie sieci punktów informacyjnych o dostępności pomocy na terenie gminy z wykorzystaniem tablicy informacyjnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudnikach, Ośrodka Zdrowia w Rudnikach, Szkołach, Urzędzie Gminy w Rudnikach, Gminnym Ośrodku Kultury Sportu i Rekreacji w Rudnikach.

Wskaźniki:

- liczba młodzieży, rodziców i nauczycieli uczestniczących w szkolnych programach profilaktycznych,
- liczba i rodzaj przeprowadzonych programów profilaktycznych,

Termin realizacji lata 2026-2027

Podmiot realizujący: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudnikach, Placówki Oświatowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Gminy w Rudnikach, Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Rudnikach, Stowarzyszenia.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

Realizacja w/w zadania przez organizacje pozarządowe spełniające kryteria merytoryczne to dofinansowanie stowarzyszeń i organizacji zajmujących się profilaktyką, promujących zdrowy i trzeźwy styl życia, współpracujących z samorządem lokalnym. Partnerem dla Gminy w realizacji

programu profilaktyki uzależnień są właśnie w szczególności stowarzyszenia abstynenckie/trzeźwościowe, kluby abstynenckie, grupy wsparcia, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudnikach, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Rudnikach.

Realizacja elementu profilaktyki w zakresie uniwersalnym będzie realizowana także we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury i Sportu i Rekreacji w Rudnikach.

Sposoby realizacji:

- 1) wspieranie zadań realizowanych przez stowarzyszenia, udostępnianie pomieszczeń na spotkania grup samopomocowych, organizacja i prowadzenie zajęć rehabilitacyjnych (zmiana nawyków i utrwalenie prawidłowych wzorów zachowania i funkcjonowania w życiu społecznym) dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- 2) dofinansowanie zadań wynikających z Programu, realizowanych przez instytucje, stowarzyszenia i osoby fizyczne w szczególności w: organizacji różnych form spędzania czasu wolnego (dzieci, dorośli).

Wskaźniki:

- liczba osób korzystających

Termin realizacji lata 2026-2027

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych oraz zakazu sprzedaży alkoholu niepełnoletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży pod zastaw i na kredyt, gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny, czyli występować z aktem oskarżenia bezpośrednio do sądu z pominięciem prokuratora.

Sposoby realizacji:

- 1) kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, sprawdzające przestrzeganie w/w przepisów ustawy przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rudnikach,
- 2) podejmowanie interwencji w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy, dotyczących zasad reklamy i promocji napojów alkoholowych, prowadzonej na terenie Gminy Rudniki oraz zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym i nieletnim,
- 3) zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, o których mowa w art. 43 w/w ustawy.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- liczba cofniętych zezwoleń w związku z zabronioną sprzedażą alkoholu nieletnim,
- liczba zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, tj. naruszenia przepisów dotyczących sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Termin realizacji lata 2026-2027

Podmiot realizujący: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Gminy w Rudnikach, Policja.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Placówki są przeznaczone w szczególności dla osób znajdujących się w kryzysie bezdomności, uzależnionych od alkoholu, narkotyków, osób z zaburzeniami psychicznymi, długotrwale bezrobotnych, zwalnianych z zakładów karnych.

Na terenie Gminy Rudniki nie działa: Centrum Integracji Społecznej (CIS) i Klub Integracji Społecznej (KIS). Brak w/w placówek spowodowane powodami finansowymi, organizacyjnymi i społecznymi. Aby KIS i CIS mogły prawidłowo funkcjonować, konieczna jest stała, odpowiednia liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, która będzie brać udział w zajęciach warsztatowych, a także kadra specjalistyczna. Uwzględniając powyższe w małych gminach racjonalnym rozwiązaniem jest korzystanie z alternatywnych form wsparcia np. współpraca z organizacjami pozarządowymi (jeśli takie działają).

Rozdział IV

Źródło finansowania Programu

Źródłem finansowania Programu będą środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, tzw. „korkowego” zgodnie z art. 18² pkt 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości o przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz środki pochodzące z tytułu opłat od napojów alkoholowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml (tzw. małpki) zgodnie z art. 9³ ust. 3 pkt 1 wyżej wymienionej ustawy. Środki te mogą być wykorzystane jedynie na realizację działań zawartych w poszczególnych zadaniach programu a w szczególności na realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

Kwota środków finansowych niewykorzystanych w danym roku budżetowym zwiększa pulę środków przeznaczonych na realizację założeń Programu w następnym roku.

Dodatkowym źródłem finansowania mogą być inne środki pozyskiwane przez gminę.

Planowane wydatki na realizację Programu będą ujęte wg planu budżetowego

Dział 851 Ochrona zdrowia zadania własne

Rozdział 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi

Dział 851 Ochrona zdrowia zadania własne

Rozdział 85153 - Zwalczanie narkomanii

Rozdział V

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja jest powołana przez Wójta. Komisja zbiera się na posiedzeniach ogólnych, związanych z rozpatrywaniem spraw dotyczących realizacji programu, w tym opiniowaniu postanowień dotyczących wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz innych wniosków wpływających do Komisji.

Do głównych zadań realizowanych przez Komisję należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, a w szczególności:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych,
- 2) dostarczanie informacji o prowadzeniu profesjonalnej terapii, motywowanie i kierowanie na leczenie,
- 3) kierowanie na leczenie odwykowe i zajęcia terapeutyczne,
- 4) przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach nadużywania alkoholu,
- 5) zapraszanie na rozmowę interwencyjno-motywuującą osób, co do których wpłynęło zgłoszenie,
- 6) współpraca z innymi placówkami, organizacjami społecznymi w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA)

Członkom GKRPA przysługuje wynagrodzenie, w wysokości:

- 1) przewodniczącemu komisji za udział w posiedzeniu potwierdzony podpisem na liście obecności 350,00 zł brutto miesięcznie,
 - 2) pozostałym członkom komisji za udział na posiedzeniu komisji, potwierdzony podpisem na liście obecności 280,00 zł brutto miesięcznie,
- jeżeli w tym samym miesiącu uczestniczy się w więcej niż jednym posiedzeniu otrzymuje się wynagrodzenie z jednego tytułu,
- 3) pełnomocnikowi Wójta Gminy ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych przysługuje wynagrodzenie w ramach umowy – zlecenia. Pełnomocnik jest koordynatorem wszystkich działań wynikających z Programu, a także uczestniczy w naradach organizowanych przez Pełnomocnika Zarządu Województwa Opolskiego oraz Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Rozdział VI

Ewaluacja

Sporządzenie sprawozdania rocznego z realizacji zadania na podstawie zebranych danych.

Przekazanie rocznego sprawozdania z działalności samorządów lokalnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień do Ministerstwa Zdrowia do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Przygotowanie rocznego raportu z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.